

Institut Ernest Lluch

Projecte Lingüístic de Centre

Darrera actualització: Setembre 2024

Índex

Índex.....	2
1. Introducció.....	3
2. Context i entorn	4
a. Alumnat.....	4
b. Professorat.....	5
c. Oferta de llengües estrangeres	5
3. Objectius.....	6
a. Objectius generals	6
b. Objectius específics	6
4. Criteris organitzatius	7
a. La llengua catalana i la llengua castellana	7
b. La llengua anglesa.....	7
c. La llengua alemanya i la llengua francesa.....	8
5. Recursos i actuacions complementàries	8
a. Recursos.....	8
b. Actuacions complementàries.....	9
6. Comunicació interna i relació amb l'entorn	9
7. Formació i acreditació lingüística del professorat.....	10

1. Introducció

El Projecte Lingüístic de Centre (PLC) és un document que forma part del Projecte Educatiu de Centre (PEC), que és el document que marca les pautes generals per a l'organització pedagògica i educativa del centre.

El Projecte Lingüístic de Centre de l'Institut Ernest Lluch s'ajusta al que estableix la Llei 12/2009 d'Educació de Catalunya en els seus articles 10, 11, 12, 14 i 16 del Títol II i l'article 5 del Decret 102/2010 d'autonomia dels centres educatius, articles que recullen els drets i deures de conèixer les llengües oficials, el reconeixement del català com a llengua vehicular i d'aprenentatge, el paper i les prioritats de les llengües estrangeres en un centre, l'oficialitat del català com a llengua de l'Administració d'educació i els aspectes que ha d'incloure el mateix PLC.

El PLC també s'ajusta a les prioritats fixades en el Projecte Educatiu de l'Institut, que estableix com un dels seus trets d'identitat l'aprenentatge i el domini de les llengües estrangeres, a més del català i el castellà, perquè "entén que és un element molt important per a les oportunitats futures de l'alumnat".

D'altra banda, assegurar l'aplicació del Projecte Lingüístic de Centre correspon a la direcció del centre, segons que estableix l'article 142 de la Llei 12/2009 d'Educació de Catalunya.

El Projecte Lingüístic de Centre de l'Institut Ernest Lluch, en aquest context, pretén recollir els objectius, els criteris i les actuacions estratègiques que han guiat i guien la pràctica educativa de l'Institut Ernest Lluch durant aquests darrers cursos amb relació a l'ús de les llengües en el centre, pràctica que ha estat valorada i compartida per la comunitat educativa de l'Institut.

Una conseqüència de l'aplicació continuada i coherent del PLC de l'Institut Ernest Lluch és el respecte de l'alumnat i la comunitat educativa per totes les llengües, sense prejudicis, i, igualment, la valoració i la importància de l'aprenentatge de noves llengües.

En el context actual, el PLC ha de vetllar per fer efectiu el dret de l'alumnat a l'ús oral i escrit del català i del castellà i de les llengües estrangeres mitjançant els diferents suports audiovisuals vigents i innovadors, que col·laborin perquè l'alumnat aconsegueixi la competència comunicativa que reverteix de manera clara en la resta de competències socials i personals, a banda del mateix currículum.

Les pautes i criteris aquí establertes tenen continuïtat en aquells aspectes que siguin rellevants en les Normes d'Organització i Funcionament del Centre (NOFC), en el Pla d'Acció

Tutorial (PAT) i, sobretot, han de ser una eina flexible que s'adapti i evolucioni segons les característiques pròpies del centre i de cada curs educatiu, concreció que es duu a terme anualment en la Programació General Anual (PGA).

2. Context i entorn

Tal com estableix l'article 14 de la Llei d'Educació, el PLC s'ha d'adequar a la realitat sociolingüística de cada centre. En aquest sentit, és important tenir en consideració les característiques de l'alumnat i del professorat, ja que en depèn la concreció i aplicació del mateix PLC.

a. Alumnat

L'alumnat d'ESO de l'Institut Ernest Lluch procedeix fonamentalment de les escoles públiques adscrites de l'Eixample (Aldana, Diputació, Els Llorers, Joan Miró i Mallorca, a banda de l'Escola Ferran Sunyer –Sant Antoni– i de l'Escola Francesc Macià –Poble Sec–), tot i que en ocasions també hi accedeix alumnat d'algunes escoles concertades. Al Batxillerat, l'alumnat té un origen més diversificat atès el tipus d'oferta del nostre centre, amb més presència d'alumnat d'escoles concertades, a més de l'alumnat de l'Institut Bosc de Montjuïc i, transitòriament, de l'Institut Joan Coromines.

El perfil sociolingüístic de l'alumnat d'ESO és el de nois i noies amb un domini general de la llengua catalana per origen familiar o escolarització en escoles catalanes del barri, malgrat l'increment d'un 12% i escaig d'alumnat de nacionalitat estrangera amb predomini de nacionalitats de llengua castellana. Això, juntament amb un indicador de mobilitat de l'alumnat baix (entre el 3% i el 4%), dona un perfil d'alumnes molt estable amb domini de la llengua catalana i, també, de la castellana.

Si bé és veritat que la llengua predominant de l'alumnat és el català pel que fa a l'àmbit acadèmic, el castellà s'imposa en la resta d'interacció socials i consum d'oci o cultura. A partir d'una enquesta realitzada a l'alumnat sobre els seus usos lingüístics, els resultats palesen que la llengua catalana queda arraconada al món acadèmic, mentre que el castellà, i fins i tot l'anglès en la música que escolten, guanyen molt de terreny i s'imposen d'una manera contundent.

D'altra banda, l'alumnat nouvingut ha crescut d'una mitjana del 3% al 6%, percentatges també baixos, que no són un obstacle per a l'aplicació de les estratègies educatives que permetin consolidar entre tot l'alumnat el domini de les llengües oficials i les estrangeres que ofereix l'Institut.

Si per valorar el coneixement lingüístic de l'alumnat de l'Institut partim de les dades de Competències Bàsiques de 4t d'ESO obtingudes en les franges mitjana-baixa, mitjana-alta i alta, tal com consten en la Memòria Anual del 2023, observarem que en tots els casos (català, castellà i anglès) se situen en el 94,2% (català), 92,1% (castellà) i el 93,2% (anglès) d'assoliment, dada que confirma un bon coneixement en l'àrea de llengües en l'alumnat del nostre Institut.

Finalment, s'ha de tenir en compte que el centre gaudeix una demanda consistent i continuada tant a l'ESO (amb una forquilla entre 1,37 i 1,12 en els darrers cinc cursos) com al Batxillerat, en aquest cas per part d'alumnat que vol continuar o es vol incorporar a l'Institut Ernest Lluch per cursar-hi el Batxillerat, atreta pels coneixements, les activitats i els bons resultats acadèmics.

b. Professorat

El professorat de l'Institut fa servir majoritàriament el català en l'àmbit acadèmic oral o escrit, i forneixen un model consistent de la llengua vehicular a l'alumnat. En queden excloses, òbviament, les matèries lingüístiques (castellà, anglès, francès, alemany).

Pel que fa a les llengües estrangeres, l'Institut té places amb perfil professional lingüístic de Llengua anglesa (metodologia AICLE) en diversos departaments: Educació física (1), Geografia i història (1), Filosofia (1), Física i química (1) i Tecnologia (1). Aquest fet, sumat a altres places amb perfil professional que pot resultar complementari per a determinades activitats transversals (EGI a Tecnologia, Llengua catalana, Llengua castellana, Llengua anglesa i Matemàtiques; TIC a Tecnologia, Biologia, Química i Visual i plàstica), facilita l'aplicació de determinades estratègies de cara a fomentar l'ús de les llengües estrangeres per part de l'alumnat de l'Institut Ernest Lluch.

Les places amb perfil professional lingüístic AICLE garanteixen, doncs, un volum suficient de professorat per dur a terme els objectius del Projecte Lingüístic de Centre.

c. Oferta de llengües estrangeres

L'Institut Ernest Lluch ofereix al seu alumnat la possibilitat de cursar dues llengües estrangeres durant tota l'ESO, des de 1r a 4t: a més de la Llengua anglesa com a primera llengua, es pot triar Alemany o Francès com a segona llengua estrangera.

Aquesta possibilitat, coherent amb el PEC, té continuïtat al llarg del Batxillerat. En aquest cas, l'oferta i la demanda s'ajusten per optimitzar els recursos de manera que en certes circumstàncies l'Alemany o el Francès poden ser la primera llengua estrangera. També es poden cursar com a segona llengua estrangera dins de les matèries optatives específiques.

3. Objectius

a. Objectius generals

Els **objectius generals** del sistema educatiu relacionats amb l'aprenentatge i l'ús de les llengües guien l'activitat educativa en aquest camp:

- Garantir, en acabar l'educació obligatòria, el domini escaient de les llengües oficials i, en el cas del català, l'obtenció del C1 al final de l'ESO o del batxillerat.
- Garantir un grau de competència suficient en una o dues llengües estrangeres (que sigui equivalent al B1 al final de l'ESO i B2 al final del batxillerat de la primera llengua estrangera).
- Reconèixer i fer presents a les aules i als centres les llengües familiars dels alumnes d'origen estranger i facilitar-ne l'aprenentatge.
- Capacitar els alumnes per conviure en una societat multilingüe i multicultural.
- Reforçar el paper de la llengua catalana com a llengua vehicular del sistema educatiu i potenciar-ne l'ús per part de l'alumnat.
- Garantir l'acollida i l'atenció lingüística de l'alumnat nouvingut, i la seva integració a l'aula ordinària.

A banda d'aquests objectius generals del sistema educatiu, com a centre, l'Institut Ernest Lluch pretén:

- Promoure que la llengua catalana sigui la llengua habitual del centre en tots els seus àmbits, tant a nivell oral com escrit.
- Promoure la participació de la comunitat educativa en l'ús normal de la llengua catalana al centre.
- Mantenir la llengua catalana com a llengua vehicular del sistema educatiu i potenciar-ne l'ús per part de l'alumnat.

b. Objectius específics

- Formar estudiants competents i bons comunicadors tant en les llengües oficials com en la llengua o llengües estrangeres que hagin triat, tant en els usos tradicionals (orals i escrits) com en les eines digitals.
- Promoure la participació de tota la comunitat educativa en activitats que fomentin l'ús de la llengua i la integració de la cultura catalana.
- Promoure la implementació del [Pla lector](#) i reforçar el paper de la biblioteca escolar.

4. Criteris organitzatius

Per aconseguir els objectius proposats, els departaments fomentaran l'ús de les TIC en l'aprenentatge de les llengües i l'ús regular de les exposicions orals en la majoria de les matèries en relació amb les seves programacions.

A més, les matèries lingüístiques tindran en compte els següents criteris, que cada Programació General Anual concretarà convenientment:

a. La llengua catalana i la llengua castellana

A 3r i 4t de l'ESO, s'establirà un grup flexible per cada dos grups classe, de manera que l'alumnat amb més dificultats pugui seguir el ritme i aconseguir els objectius marcats per a cada curs.

A 1r i 2n de l'ESO, en funció dels recursos i de la situació, es podrà substituir aquesta organització pel desdoblament dels grups de manera que la ràtio de 30 alumnes quedi en 24 alumnes per grup, organització que en aquest cas afectarà totes les matèries del nivell i es reforça amb el Pla intensiu de millora -PIM-. Serà la PGA corresponent la que determinarà quin serà el millor sistema per a cada curs.

En funció dels recursos, es procurarà introduir una optativa de Lectura a 1r d'ESO que servirà per fomentar i consolidar els objectius proposats. La PGA anual concretarà amb quins recursos es fomenta la lectura a l'ESO.

b. La llengua anglesa

L'optativa de Lectura a 1r d'ESO inclou també lectures en llengua anglesa.

A banda d'aquests aspectes, la importància que l'Institut atorga al domini de les llengües estrangeres es concreta en l'ús de la llengua anglesa com a llengua vehicular en determinades matèries i cursos, fruit tant del PEC com de la demanda de la comunitat educativa de l'Institut.

En concret, per preparar l'accés al programa English BATX, s'anirà introduint l'anglès amb metodologia AICLE en una o dues matèries de 1r a 4t d'ESO.

Pel que fa al programa English BATX, que es du a terme a 1^r de batx., es cursen amb continguts en anglès, a més de les matèries de Filosofia i Educació física, a l'itinerari de Ciències i tecnologia, la Física, la Programació i la Tecnologia i enginyeria; i Història del món contemporani, Problemàtiques socials i Economia en el Social.

c. La llengua alemanya i la llengua francesa

És molt important per a l'Institut Ernest Lluch oferir als alumnes la possibilitat de cursar una segona llengua estrangera des de 1r d'ESO fins a 2n de Batxillerat. Per aquest motiu, el centre ofereix Alemany o Francès als alumnes que vulguin ampliar el coneixement a una altra llengua estrangera a més de l'Anglès.

L'oferta de Francès i Alemany es fa en la franja d'optatives durant tota l'ESO a partir del 2n quadrimestre de 1r. En arribar al Batxillerat, els recursos disponibles en cada moment i l'oferta de la resta d'opcionalitat del Batxillerat poden aconsellar oferir alemany o francès com a primer idioma.

A partir del curs 23-24, el centre compta amb dos grups de Francès de 1^r a 3^r d'ESO que permeten agafar tot l'alumnat que estigui interessat en l'aprenentatge d'un quart idioma.

5. Recursos i actuacions complementàries

Recursos i actuacions complementàries són imprescindibles per aconseguir els objectius proposats i afegixen un plus de motivació entre l'alumnat. No obstant això, contrasta l'escassetat de recursos disponibles amb l'abundància d'actuacions possibles que l'Institut ha anat implementant.

a. Recursos

Per aconseguir els objectius relacionats amb les llengües estrangeres, un dels recursos més rellevants que té l'Institut i que actua com a element de motivació són els **auxiliars de conversa nadius**.

Atès els bons resultats obtinguts, és intenció del centre seguir sol·licitant-ne, no obstant això, en els darrers cursos, no s'ha pogut disposar d'auxiliars de conversa en cap de les llengües estrangeres. Tanmateix, enguany hem comptat amb una voluntària lingüística dels EUA, assignada per l'empresa CEA Education Abroad. Aquesta noia ve dues hores a la setmana i passa per 8 grups, des de 1^r fins a 4^t d'ESO, i treballa amb un total de 185 alumnes.

Pel que fa a la llengua catalana, enguany el centre no ha comptat amb una **Aula d'acollida** estructural, però hem tingut un alumne matriculat a les **Aules d'Acollida Accelerades (AAA)** del Consorci de Barcelona, el qual va marxar els primers mesos de curs, fins al febrer, a fer un intensiu de català a un altre institut que actuava com a centre extern vinculat a l'Ernest Lluch.

b. Actuacions complementàries

Tant important com els recursos són totes aquelles actuacions que complementen els aspectes merament curriculars, ja que introdueixen un element de motivació i interès que reverteix en l'aprenentatge global.

Pel que fa a les **llengües oficials**, l'alumnat de 1er d'ESO, per tal de fomentar la lectura, visita la biblioteca del centre i la biblioteca Joan Miró i, a més, realitzen un taller de lectura i il·lustració que els permet concursar en els Premis de lectura i il·lustració que du a terme l'institut.

Pel que fa al **Francès** i a l'**Alemanys**, els intercanvis amb Castelnaudary (Aude-Occitània) i Osterholz-Shamberck continuen. A més, la possibilitat oferida per l'Institut de presentar-se a proves externes de certificació de nivell en el Marc Europeu de Referència (DELF B1 i B2 per al Francès i A2 i B1 per a l'Alemanys) han donat una motivació extra per a aquest alumnat. S'hi ha d'afegir, a més, la participació en el concurs de Traducció de l'alemany i francès al català organitzat per la Universitat Pompeu Fabra.

Pel que fa al domini de la **llengua anglesa**, es planteja la possibilitat d'engegar també un intercanvi que pugui incrementar la motivació de l'alumnat. A més, s'ofereix als alumnes la possibilitat de participar en el "Programa experimental de suport a la certificació dels coneixements en llengües estrangeres" en el mateix Marc Europeu de Referència.

En el cas de l'Anglès, és important destacar la participació continuada des de 2013 d'alumnes de 4t d'ESO de Tecnologia en el programa innovador i transversal mSchools, en què cal idear en grup una aplicació de mòbil, presentar-la i defensar-la en anglès davant els companys i, en el cas de ser seleccionats, davant del jurat i del públic.

A més d'aquests aspectes, cal destacar la celebració de Sant Jordi, en què la diversitat d'opcions de participació en llengües i matèries diferents es converteix en un element motivador més.

Finalment, l'ús de la llengua catalana es converteix en protagonista en la celebració dels actes de graduació de final d'etapa (4t d'ESO i 2n de Batxillerat), sense obstacle per a l'ús del castellà o d'altres llengües en el curs de la celebració de l'esdeveniment.

6. Comunicació interna i relació amb l'entorn

La llengua de comunicació interna de l'Institut és fonamentalment la llengua catalana, que es fa servir en el web del centre, en els documents Drive, en l'entorn virtual d'aprenentatge Moodle i en el correu intern. El web conté tota la informació pública i rellevant sobre el funcionament de l'Institut.

En les xarxes socials –Twitter, Instagram o Facebook–, la llengua d'ús preferent és també la llengua catalana.

Aquests usos de la llengua catalana no han d'interferir en els usos concrets que del castellà, l'anglès, l'alemany o el francès puguin fer-se en funció de les respectives activitats educatives.

7. Formació i acreditació lingüística del professorat

L'Institut, pel seu específic Projecte Educatiu de Centre, fomentarà l'acreditació lingüística del seu professorat mitjançant la creació de places amb perfil professional AICLE, com a mitjà per poder mantenir l'oferta lingüística del centre de manera continuada en el temps. A més, s'encoratjarà tot el personal docent i administratiu a obtenir la titulació escaient que acrediti el seu domini de les llengües oficials emprades a l'Institut.